

.0230976

32105

Reg. No

I Semester B.A./B.Sc./FAD/IBS Degree Examination, August - 2021

SANSKRIT

Raghuvamsham I Canto, Grammar and Comprehension

Paper - I

(CBCS Freshers and Repeaters Scheme)

Time : 3 Hours

Maximum Marks : 70

Instructions to Candidates:- 1) Answer in Sanskrit/ Kannada /English.

2) Answer Q No. I, V and VI in Sanskrit only.

I. समीचीनमृतरं चित्वा लिखतः

$$(10 \times 1 = 10)$$

- BMSCW LIBRARY*

1) रघुवंशं कस्य कृतिः? आ) बाणस्य इ) व्यासस्य ई) कालिदासस्य

2) जगतः पितरौ कौ? अ) रमारमेशौ आ) सीतारामौ इ) पार्वतीपरमेश्वरौ ई) शकुन्तला दुष्प्रन्तौ

3) दिलीपस्य पत्नी का? अ) दक्षिणा आ) इन्दुमती इ) सुनीती ई) सुदक्षिणा

4) दिलीपः यज्ञाय कां दुदोह? अ) नर्दीम् आ) गाम् इ) मन्दाकिनीम् ई) कामधेनुम्

5) दिलीपः स्वपत्न्या सह वसिष्ठा श्रमं कदा प्राप्त? अ) सायम् आ) दिने इ) प्रातः ई) मध्याह्ने

6) सुरभिः का? अ) कामधेनुः आ) नदी इ) पुष्पम् ई) महिला

7) अर्स्लन्थती कस्य पत्नी? अ) भरद्वाजस्य आ) व्यासस्य इ) वसिष्ठस्य ई) गौतमस्य

P.T.O.

(2)

32105

- 8) कालिदासेन विरचितम् नाटकं किम्?
 अ) कर्णभारम् आ) अभिज्ञानशाकुन्तलम् इ) उत्तररामचरितम् ई) मुद्राराक्षसम्
- 9) दिलीपस्य क्या विना वृद्धत्वं आसीत्?
 अ) जरसा आ) रजसा इ) यशसा ई) मनसा
- 10) दिलीपं क्वा शशाप?
 अ) कामधेनुः आ) मयूरः इ) नन्दिनी ई) सुरमा

II द्व्योः प्रबन्धरूपेण उत्तरं लिखत। (2×10=20)

१०७कृष्ण घुट०८ बरेयीरि.

Write an essay any two of the following questions.

1. “उपमा कालिदासस्य” उक्तिमिमां समर्थयत।

“एवम् एव शासनम्” तः उत्तीर्णम् सम्भिर्षिरि.

Justify the title - “उपमाकालिदासस्य”

2. दिलीपस्य राज्यभारक्रमं वर्णयत।

दिलीपन राज्याद॑ उठवन् विवरिसि.

Give an account of Dileepa's administration.

3. दिलीपस्य वसिष्ठाश्रमं गमनं विवृणुत।

दिलीपन वसिष्ठाश्रमद् पृथ्याणवन्म् कुरितु बरेयीरि.

Describe the Journey to Vasishthashrama.

III त्रयाणां श्लोकानाम् अनुवादं कृत्वा विवृणुत। (3×4=12)

योव्याददर्श एव एव अनुवादिसि विवरिसि.

Translate and explain any Three Shlokas.

1) मन्दः कवियशः प्रार्थी गमिष्याभ्युपहास्यताम्।

प्रांशुलभ्ये फले लोभादृदूबाहुरिव वामनः॥

2) वैवस्वतो मनुर्नाम माननीयो मनीषिणाम्।

आसीन्महीक्षितामाद्यः प्रणवश्छन्दसामिव॥

(3)

32105

3) प्रजानां विनयाधानाद्रक्षणाद् भरणादपि।

स पिता पितरस्तासां केवलं जन्महेतवः॥

4) अथाभ्यर्च्य विधातारं प्रयतौ पुत्रकाम्यया।

तौ दम्पती वसिष्ठस्य गुरोर्जम्मतुरांत्रमम्॥

5) वागर्याविव संवृक्तौ वागर्यप्रतिपत्तये।

जगतः पितरौ वन्दे पार्वती परमेश्वरौ॥

IV द्वयोः वाक्ययोः सन्दर्भ विवृणुत।

(2×4=8)

योग्यावृद्धादर्थो एठदु व्हार्कृगङ्गन्म् स०दृष्ट्वा संहिते विद्यते।

Explain with reference to context any two of the following sentences.

1) तितीर्षुर्दुस्तरं मोहादुपेनस्मि सागरम्।

2) तद्रौपैः कर्णमागत्य चापलाय प्रचंडता।

3) त्याज्यो दुष्टः शियोऽप्यासीत् अङ्गुलीवोरगक्षता।

4) प्रतिबन्धाति हि क्षेयः पूज्यपूजाव्यतिक्रमः।

V संस्कृत भाषया उत्तराणि लिखत।

अ) पश्चानाम् – सञ्चिं विभज्य सञ्चिनाम लिखत।

(5×1=5)

1) वेदाभ्यासः 2) रमेशः

3) एकैकम् 4) नन्वहम्

5) सोऽहम् 6) क्षीरनिधाविव

7) यथौषधम् 8) चाल्पविषया

आ) पश्चानाम् लकार पुस्त्र वचनानि लिखत।

(5×1=5)

1) वन्दे 2) अभवत्

3) आसीत् 4) पठामि

5) वद 6) गमिष्यामि

7) जयेत् 8) दर्दा

P.T.O.

(4)

32105

(5×2=10)

VI इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानामुत्तराणि संस्कृतभाषया लिखत।

भूमौ जातानां कश्चन जीवनक्रमः निरूपितः वेदे। जीवनक्रमः द्विविध एकः कर्ममार्गः अपरश्च ज्ञानमार्गः। युक्तायुक्त विवेकं विना आचरितं कर्मसाफल्यं न भजते। अतः कर्मणः अपेक्षया ज्ञानस्यैव प्राधान्यं गम्यते। एतादृशस्य प्रधानस्य ज्ञानस्य बोधको वेदभाग एव 'उपनिषत्' इति कथयते। वेदेषु ऋग्यजुस्सामाथर्वणाख्येषु उपनिषदःसन्ति। प्राधान्येन दश उपनिषदः प्रसिद्धाः।

प्रश्नाः

- 1) जनानां जीवनक्रमः कुत्र निरूपितः?
- 2) जीवनक्रमीं कौ?
- 3) उपनिषत् का?
- 4) वेदः के?
- 5) कति उपनिषदः सन्ति?

BMSCW LIBRARY